

Očkování se nebojím

Postoj biskupa AC k očkování proti koronaviru SARS-COV-2

V posledních dnech minulého roku začalo v zemích EU plošné očkování proti koronaviru. V současné chvíli má náš stát objednáno 5,5 milionu dávek s tím, že v první vlně se počítá s očkováním seniorů, zdravotnických skupin obyvatelstva a zdravotnického personálu. Dále se uvádí, že aby národ získal tzv. kolektivní imunitu, je třeba proočkovat 65-70 % obyvatelstva.

Kolem celé záležitosti se vede bouřlivá společenská debata, která se nevyhýbá ani křesťanům – a probíhá tedy často i na půdě našich sborů. To, že se o věci veřejně diskutuje, je pozitivní – mnozí máme v paměti doby, kdy bylo bezpečnější mlčet. Není ani nějak zvlášť překvapivé, že v diskuzích zaznívají zcela rozličné názory, včetně těch extrémních. Nepovažuji však za správný strach, který je často těmito diskuzemi živěn, a dále pak polarizaci společnosti na „zastánce“ a „odpůrce“ – žel ani tato polarizace se nevyhýbá křesťanům.

Celá tato diskuze má několik specifíků, jež utváří celkový její charakter. Zmíním nejdůležitější z nich. V první řadě je to jen velmi částečná a omezená znalost celé problematiky. Není neobvyklé vidět, že i odborníci si občas protirečí. Nejsou známy dlouhodobé důsledky očkování (jak případné negativní, tak ani ty pozitivní). Celá diskuze tedy připomíná snahu „udělat účet bez hostinského“, tedy najít stanovisko bez důkladné znalosti všech faktů.

Další specifickou součástí této debaty představuje internet; tento nástroj umožňuje každému člověku vstřebávat obrovské množství informací, ovšem ne vždy s kritickým posouzením zdrojů a jejich věrohodnosti. Internet lze považovat snad za největší vyjádření globalizace – zveřejněná informace je dostupná v jednom okamžiku miliardám lidí, jediné omezení představuje jazyková bariéra.

Třetím specifíkem diskuze je její rozdělovací charakter. Bohužel i znovuzrození křesťané se dokážou vzájemně osočovat kvůli postoji k očkování. Je dobré připomenout si jeden z principů staré Jednoty bratrské: *„V podstatných věcech jednota, v nepodstatném svoboda, ve všem ale láska.“*

Při vší upřímnosti, na konečný závěr celé diskuze si tedy budeme muset ještě počkat.

Celá otázka očkování má řadu aspektů, zmíním šest z nich, včetně osobního komentáře ke každému.

Konspirační teorie

Lidé odmítající očkování někdy argumentují tím, že za celou věcí stojí určité spiknutí mocenských či zájmových kruhů, jejichž cílem je ovládnutí lidstva. Jednotlivé teorie mají řadu různých nuancí a nebudu se jimi detailněji zabývat. Křesťanská varianta konspiračních teorií počítá s aktivitou antikristovských sil.

Konspiracím v tomto případě nevěřím – na vývoji vakcín se podílely stovky a tisíce expertů z celého světa. EU uvažuje (podle informací z prosince) o nasazení vakcín od sedmi různých firem. Zločinný zámer spiknutí v takto masovém měřítku a při zapojení tolika lidí považuji za vyloučený. Očkování není ani znamením Antikrista, šelmy nebo falešného proroka.

Nedostatečně prověřená vakcína

Pravděpodobně nejčastější výhradou proti očkování je krátká doba, která uplynula od jejího vývoje. Standardně by trvalo léta, než se taková vakcína uvede na trh, leč pandemie vyvolala silný tlak na výrobce, aby očkovací sérum bylo dodáno co nejrychleji.

Tuto výhradu považuji za opodstatněnou. V našem případě se nejedná o tradiční vakcínu, při níž se do těla vpravují oslabené patogeny, ale o moderní metodu, tzv. mRNA, kdy se do lidského organismu vpravuje informace ovlivňující chování buněk (nikoli však cizí gen) a jejíž účinky na lidský organizmus stále ještě nejsou dostatečně známy (metoda se zkoumá zhruba 30 let). Proto přetrvává ze strany řady

odborníků obava, zejména z dlouhodobých důsledků očkování. Základní informace o mRNA vakcíně naleznete například *zde*¹ nebo *zde*.² Důležité je vědět, že tento typ vakcíny nemůže v žádném případě zasahovat do DNA očkované osoby.

Bioetické hledisko

Pro mnohé křesťany představuje závažný problém bioetické hledisko. Je známo, že některé firmy vyvíjely očkovací sérum s použitím tkání z potracených lidských plodů. Abych neopakoval to, co bylo již dostatečně kvalitně okomentováno, odkazuji *zde* na stanovisko *České biskupské konference*³.

Právní hledisko

K očkování se vyjadřuje i řada právníků. Hlavní argument zní: „Může vláda kteréhokoli státu očkování nařídit?“ Odvozené otázky zní, zda mohou být neočkovaní lidé znevýhodňováni, například požadavkem ze strany zaměstnavatele či při cestách do zahraničí. V důsledku by se pak vytvořily dvě kategorie občanů: ti očkování (privilegování) a ti, co očkování odmítli (znevýhodnění). Ač to možná zní příliš orwellovsky, obava je zcela na místě. Proto *zde* právem vidíme možnost ohrožení demokracie a činnost různých aktivistů, směřující k zamezení těchto rizik, se jeví jako opodstatněná.

Finanční hledisko

Pro úplnější porozumění této diskuzi je dobré si připomenout, že za celým očkováním stojí obrovské peníze. Firmy, které podepíší kontrakt na dodávky vakcín, uzavřou bez nadsázky „obchod století.“ Zájem zainteresovaných firem na plošném (ideálně povinném) očkování jsou logické a lze očekávat v tomto ohledu masivní propagační kampaň i silné lobby.

Duchovní hledisko

Podle mých zjištění existují někteří křesťané, kteří očkování chápou jako „zradu víry v Boha.“ Bible nás učí, že máme ve všem spoléhat na Hospodina. Najednou se *zde* objeví řešení ve formě očkování – není to ústupek, projev nevěry?

Víra představuje zcela osobní věc a je normální, že někdo má víru větší a jiný menší. Důležitá je víra spasitelná (např. Řím 10,9-10). Pán Ježíš své učedníky rovněž nabádá, aby Bohu důvěřovali v otázkách životního zabezpečení (např. Luk 12,22n). Důvěřovat Bohu, že mne ochrání před koronavirem i bez očkování vyžaduje vysoký stupeň víry. Těm, kdo tuto víru mají, bych přesto doporučil, aby byli opatrní: pamatujte že nejde jen o vás – v případě nálezky ohrožujete i druhé.

To, co si ale v žádném případě nesmíme dovolit, je „nálepkování“, tedy označování lidí jako těch duchovních, co se nedají očkovat, a těch méně duchovních, kteří očkování potřebují. Boží slovo nejednou zdůrazňuje, že ti, co mají větší víru, by měli brát ohledy na ty se slabší vírou (Ř 14,1n; 1 Kor 10,24n). Nedovolme tedy, aby nás toto téma jakkoli rozdělvalo. Jako malou poznámku na okraj se sluší podotknout, že tvrzení, že neočkovaní představuje větší projev víry, je značně diskutabilní.

Očkovat, nebo neočkovat?

Po tomto, poněkud dlouhém, úvodu se pokusím stanovit vodítka pro rozhodování, zda se nechat očkovat či nikoli. Záměrně píšu „stanovit vodítka“, protože si nemyslím, že v takových otázkách by církve měla dávat jednoznačné rady. Rozhodnutí nakonec bude na každém z nás.

¹ [Základní údaje o mRNA COVID vakcíně web fin 1 .pdf \(szu.cz\)](#)

² [BIOLOGICKÉ CENTRUM AV ČR, v. v. i. | Jak funguje RNA vakcína? \(cas.cz\)](#)

³ [Stanovisko České biskupské konference k očkování proti covid-19 - Církev.cz \(cirkev.cz\)](#)

Řada odborníků – lékařů i právníků – a to včetně těch, kteří jsou si vědomi všech rizik s očkováním spojených, se shoduje v tom, že ... *všeobecné očkování je dnes patrně jedinou reálnou cestou z nynější situace neustálé nejistoty, opakovaných lockdownů a nepřijemného života.*⁴

Při rozhodování musíme brát v úvahu, že zde proti sobě stojí dva právní principy: ten první se týká ochrany veřejného zdraví a jako takový nahrává ideji hromadného očkování. Ten druhý se týká ochrany soukromí a lidské důstojnosti a nahrává svobodě volby každého jednotlivce a jeho práva svobodně se rozhodovat. V praxi konflikt těchto principů znamená, že neřešíme jen otázku svého přesvědčení, ale rovněž i bezpečí svých blízkých. U křesťanů, kteří se pravidelně účastní bohoslužeb, to znamená brát v potaz i riziko, že pokud se COVID-19 rozšíří ve sboru, může ohrozit i rizikové skupiny v daném společenství.

Rozhodnutí nemusí být pro někoho snadné. Je však na každém z nás, jak se nakonec rozhodneme. Za sebe chci říct, že se očkování nebojím – s vědomím všeho, co jsem napsal výše. Jelikož nespádám ani do rizikových skupin, ani mezi lékařský personál, nějakou dobu potrvá, než na mně přijde řada. Do té doby může počet nemocných klesnout tak, že se očkování bude jevit méně aktuální. Anebo také ne – a v tom případě jsem připraven očkování podstoupit. To je mé přesvědčení. Ano, přesvědčení, protože podstoupím něco, co se jeví jako nové, nevyzkoušené, nejisté. Nemohu se opírat o dobrou znalost faktů, jednoduše proto, že nejsou dosud k dispozici. A v této situaci potřebuji víru.

Dále chci zdůraznit, že očkování není zdaleka pro každého vhodné. Jsou doloženy případy (byť ojedinělé) různých nežádoucích (většinou našťastí ne vážných) reakcí. Pokud očkování zvažujete, může vám pomoci např. *Stanovisko České společnosti alergologie a klinické imunologie*⁵, které tato společnost k očkování vydala. Dokument obsahuje kromě jiného i seznam kontraindikací, tedy okolností, za kterých se očkování nedoporučuje.

Naše poslání

A úplně na závěr, nezapomínejme uprostřed této diskuze na to, k čemu jsme jako církve povoláni. Nedopusťme, aby se náš zrak odvrátil od hlavních úkolů, tedy přinášet světu poselství evangelia naděje (např. Kol 1,23). Kdy jindy, než v situacích jako je tato, potřebuje společnost slyšet hlas naděje přesahující současné strasti a nejistoty!

Martin Moldan, biskup

⁴ Daniela Kovářová pro IVK newsletter, prosinec/2020.

⁵ [Microsoft Word - Vyjádření ČSAKI ČLS JEP k očkování COVID \(csaki.cz\)](https://www.csaki.cz/vyjadreni-cls-jep-k-ockovani-covid)